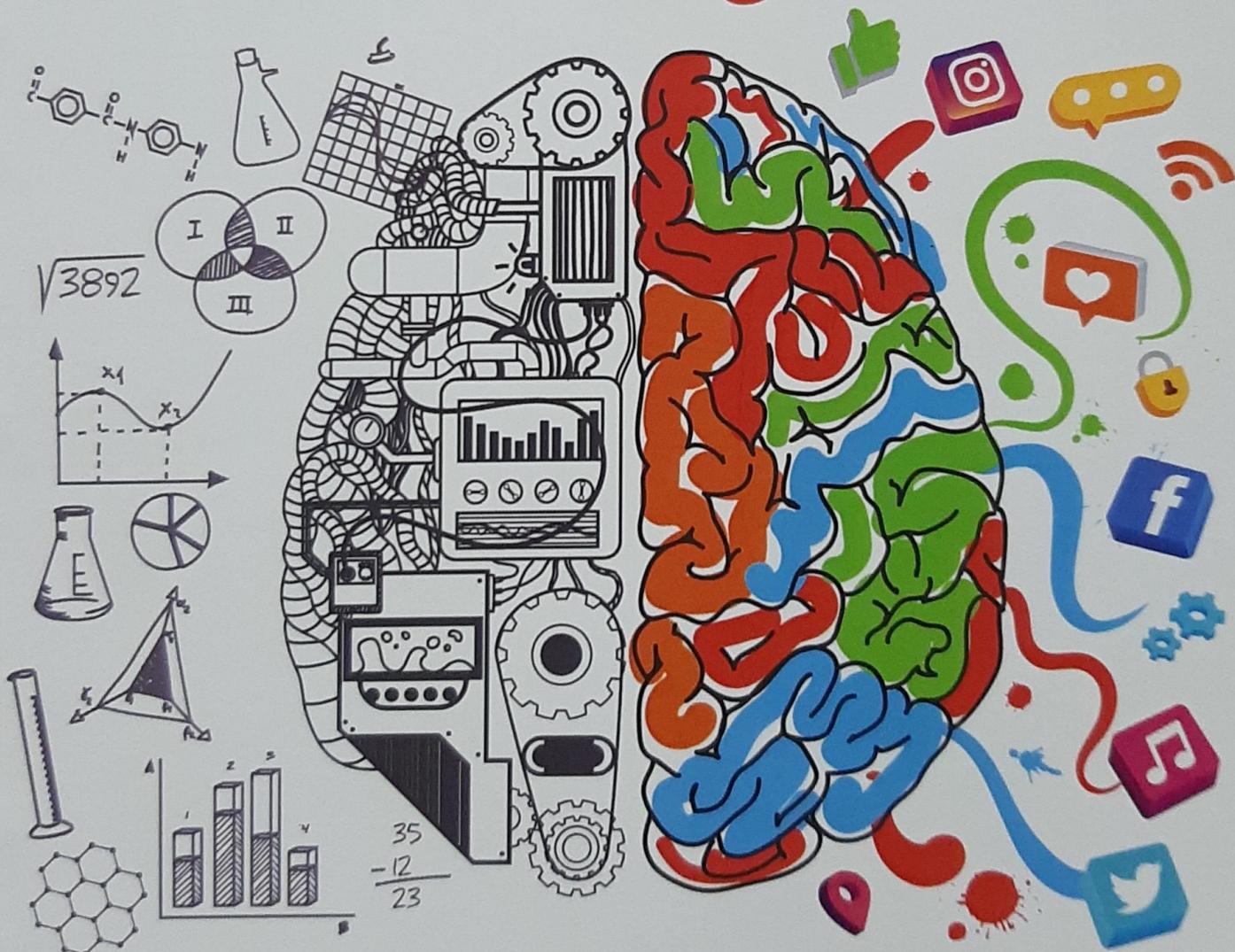

PENDAPAT AWAM DALAM

Era Digital

disunting oleh

Normah Mustaffa

PENDAPAT AWAM DALAM

Era Digital

Kebebasan bersuara boleh disalurkan dalam pelbagai platform, iaitu dalam bentuk penulisan, percakapan serta rakaman audio dan video. Dalam konteks tradisional, media boleh menentukan dan melenyapkan topik perbincangan sesuatu isu dalam kalangan khalayak dengan memaparkan sesuatu isu dari sudut pandangan mereka. Fenomena ini menggalakkan khalayak yang merasakan diri mereka minoriti dan tidak sealiran dengan pendapat massa untuk terus berdiam diri terhadap isu berkenaan. Sekiranya meluahkan pendapat, mereka takut diasingkan daripada masyarakat yang sealiran dengan pendapat pihak media. Namun lain pula dalam konteks media baharu. Khalayak bebas meluahkan pendapat mereka tanpa sebarang perasaan takut diasingkan dalam masyarakat. Dalam konteks khalayak awam negara ini, kebergantungan media tradisional sebagai sumber maklumat semasa kini khususnya dalam kalangan belia telah mula dikesampingkan ekoran kebangkitan media baharu. Pelbagai isu khususnya berkaitan dasar awam dan masyarakat diperdebatkan secara terbuka melalui media sosial berbanding media tradisional. Ini termasuklah pengenalan Pelan Transformasi Kerajaan (PTK) khusus untuk meningkatkan tahap kualiti dan pembangunan rakyat turut sama menjadi bualan dalam kalangan khalayak awam. Justeru, persoalan utama yang timbul adalah tentang sejauh mana keberkesanan penyampaian maklumat tentang dasar baharu kerajaan ini khususnya melibatkan golongan belia? Inilah yang dibincangkan dalam buku Pendapat Awam Dalam Era Digital. Buku ini memperkatakan tentang ciri-ciri khalayak awam dahulu dan kini ketika berdepan dengan fenomena penerimaan maklumat dalam era konvergensi.

NORMAH MUSTAFFA, PhD, adalah Profesor Madya dalam bidang kewartawanan, komunikasi visual, media baharu dan literasi media di Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia. Beliau juga merupakan Ketua Editor kepada Jurnal Komunikasi Malaysian Journal of Communication (JKMJC).

<http://ukmpress.ukm.my>

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2020
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2020

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
<http://ukmpress.ukm.my>
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA /
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA /
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli / *Membership No.* 198302

Atur huruf oleh / *Typeset by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh / *Printed in Malaysia by*
UKM CETAK SDN BHD
Aras Bawah, Bangunan Penerbit UKM
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan /
Cataloguing-in-Publication Data

Pendapat Awam dalam Era Digital / disunting oleh: Normah Mustaffa.

1. Social media.
2. Internet--Social aspects.
3. Government publications--Malaysia. I. Normah Mustaffa.
302.231

ISBN 978-967-412-913-2

Kandungan

<i>Senarai Jadual & Rajah ...</i>	<i>7</i>
<i>Prakata ...</i>	<i>9</i>
<i>Pendahuluan ...</i>	<i>11</i>
BAB 1	Program Transformasi Kerajaan ... <i>15</i>
	<i>Normah Mustaffa & Wan Nur Syazmira Wan Suhaimi</i>
BAB 2	Teori Lingkaran Senyap ... <i>22</i>
	<i>Normah Mustaffa</i>
BAB 3	Peranan Media dan Pendapat Awam ... <i>35</i>
	<i>Normah Mustaffa & Wan Amizah Wan Mahmud</i>
BAB 4	Budaya Digital dan Paradoks Lingkaran Senyap 2.0 ... <i>42</i>
	<i>Badrul Redzuan Abu Hassan</i>
BAB 5	Pendapat Awam dan Penapisan Internet ... <i>54</i>
	<i>Muhammad Adnan Pitchan</i>
BAB 6	Tahap Keprihatinan Belia terhadap Isu Nasional ... <i>66</i>
	<i>Wan Amizah Wan Mahmud</i>
BAB 7	Pola Penggunaan Media Sosial dalam Kalangan Belia ... <i>73</i>
	<i>Ali Salman</i>
BAB 8	THOM: Model Interaktif Media Baharu ... <i>84</i>
	<i>Normah Mustaffa, Wan Amizah Wan Mahmud, Badrul Redzuan Abu Hassan, Ali Salman, Muhammad Adnan Pitchan & Shahrul Nazmi Sannusi</i>

- BAB 9 Ekspresi Pendapat di Media Sosial ... 91
Normah Mustaffa & Muhammad Adnan Pitchan
- BAB 10 Khalayak pada Masa Hadapan ... 105
Shahrul Nazmi Sannusi
- Rujukan ... 113*
Senarai Penyumbang ... 119
Indeks ... 121